ומקלסו חלוץ. ואמי למימר כב' יבמות הבאות מבית אחד חדא מתייבמת ואחרת חלצה: **נתן גט למאמרו.** אמתניתין קאי שאם נתן זה העושה מאמר גט למאמרו ולא לזיקתו ואח"כ מת המחבר אשתו הראשונה שהיא צרתה להתייבם לשלישי דמאמר דעבד שקליה ולאו צרות נינהו והשתא לא אתי למימר בשתי יבמות מבית אחד חדא חלצה וחדא מייבמה דהכא לאו מבית אחד מיחזי: **אכל היא אסורה.** ולא משום דקס ליה בלא יבנה[ט] דפוסלה על אחיו הנשאר שהרי לא נתן גט לזיקה אלא משום דאתי לאימלוכי בבעלת הגט היכא דעבד גט למאמרו ולזיקתו דהיא ודאי מידחיא אכל גט למאמרו לא דמי אלא מאמר ונשאלה זיקה לאשווה במקומה: **הוחרה אפילו היא.** לשלישי כשיומת שני: **מאי דעבד שקליה.** והויא כמו שלא עשה כה מאמר ואתיא ומתיימת לשלישי מחמת זיקת אחיו הראשון. ודוקא שפיכס למאמרו ולא לזיקתו קאמר אכל שמתה קיימא בלא יבנה אכולהו אחין והכי מוכחא מילתא דרבא בפרק רבן גמליאל (לקמן ד' נב:) למאמרו ולא לזיקתו קאמר: **פשיטא השתא ומה התם דלא מידחיא מהאי ביתא.** לעיל (דף ב.) גבי שלשה אחים שנים מהם נשואים שתי אחיות ואחד נשא נכרית ומת אחד מבעלי אחיות וכנס נשוי נכרית את אשתו ומתה אשתו של שני ואח"כ מת נשוי נכרית הרי זו אסורה עליו עולמית משום אשת אח האחיל ומאסרה עליו שעה אחת בנפילה לאשווה משום אחות אשה. ואע"ג דהכהיא נפילה קמייתא לא אידחיא לה לגמרי דהא קאי נשוי נכרית שזוקקה לייבום וקורא אני בה בשעת נפילה יבמה יבא עליה אפי' הכי משבינן לה לגבי בעל אחותה כאשת אח שיש לה בנים לאיתסורי עליה אפילו לאחר מיתת אחותה: **הכא.** דבשעת נפילה אידחיא מהאי ביתא לגמרי דאין כאן אלא בעל אחותה ומשעה שנפלה לפניו אין זיקת יבום עליה מיבעיא: **תנא הא.** מתני' דהכא תנא בריש: **והך.** דשלשה אחים דלא אידחיא מהאי ביתא לגמרי הוא מעיקרא לאיתרא ושריא[י] [משום הכי לא תניא]: **הדר חזיא לאיסורא.** דמ"מ לדידה[כ] לא קריבא ביה משעת נפילה יבמה יבא עליה[ל]: **דאכיבה ליה.** משום דאידוש הוא: **ומשנה הרשאונה.** שמשנית זו האחיל והיתה שעיה מתחלה: **לא זוה ממקומה.** לעוקרה לגמרי: **כא עליה.** מתי אשתו: **משום אשת אח.** דהא דאמרינן פטורה מייבום וקמה עליה כמי שיש לו בנים: **אלא משום אשת אח.** כדמוקי טעמא לקמן: **נשאת מת ואח"כ נשאת אח.** דאשת אח קדיס ותו לא אתי איסור אחות אשה ומייל עלה דקסבר אין איסור חל על איסור: **נשאת אחי ואח"כ נשאת מת.** איסור אחות אשה קדיס דקודם שנשאה אחיו המת היתה עומדת עליו באיסור אחות אשה: **מיבעיא לי.** דאי הוה פקע איסור אשת אח הוה מייל איסור אחות אשה דהאי דלא מייל מעיקרא משום טעמא דאיסור אשת אח דהוה קאי קמייה הלכך הואיל ואיסור אחות אשה מוכן ועומד לחול עליה פטורה מן [מ] היבם לא פקע איסור אשת אח ואתיא משום אשת אח: **שתי מיתות.** כגון תמותו ואם אשת אחיו לאחמותו שריפה ואשת אחיו חנק: **נידון כחמורה.** בשריפה: **חמותו ונעשית אשת אחיו.** שהיתה אלמנה כשנשא בתה: **נידון כאשת אחיו.** ואע"ג דקיל הוא. אלמא לא אתי איסור חמותו ואייל לאשת אחיו דאי חיילי תרוייהו עליה הוה לן למדייניה כחמורה: אמר

מקצתו חלוץ ויאמרו אי דמייבם והדר חלץ הכי נמי אלא גזירה[ט] דילמא חליץ ברישא והדר מייבם וקם ליה יבאשר לא יבנה ורחמנא אמר[כ] כיון שלא בנה שוב לא יבנה[כא] אמר רבא נתן גט למאמרו הותרה צרתה אבל היא אסורה דמחלפה בבעלת גט[כב] איכא דאמרי אמר רבא נתן גט למאמרו הותרה אפי' היא מאי טעמא מאי דעבד בה שקליה: **מתני'** [כג] שני אחין נשואין שתי אחיות ומת אחד מהן ואחר כך מתה אשתו של שני הרי זו אסורה עליו עולמית הואיל ונאסרה עליו שעה אחת: **גמ'** פשיטא השתא ומה התם דלא מידחיא מהאי ביתא לגמרי אמרת לא הכא דקא מידחיא מהאי ביתא לגמרי לא כ"ש תנא הא תנא ברישא והך חזיא להיתירא[ל] ושריא והדר חזיא לאיסורא ואידי[מ] דחביבה ליה אקדמה[נ] ומשנה לא זזה ממקומה ת"ר בא עליה חייב עליה משום אשת אח ומשום אחות אשה דברי רבי יוסי רבי שמעון אומר אינו חייב אלא משום אשת אח בלבד והא תניא ר"ש אומר אינו חייב אלא משום אחות אשה בלבד לא קשיא כאן שנשא חי ואח"כ נשא מת כאן שנשא מת ואח"כ נשא חי[נא] ור' שמעון היכא דנשא מת ואח"כ נשא חי כיון דאיסור אחות אשה לא חייל תתייבם יבומי אמר רב אשי איסור אחות אשה מיתלא תלי וקאי אי פקע איסור אשת אח אתי איסור אחות אשה וחייל והילכך לא פקע וסבר רבי יוסי איסור חל על איסור והא תניא[נב] עבר עבירה שיש בה שתי מיתות נידון בחמורה רבי יוסי אומר נידון בזיקה הראשונה הבאה עליו ותניא[נג] כיצד אמר רבי יוסי נידון בזיקה הראשונה הבאה עליו חמותו ונעשית אשת איש נידון בחמותו אשת איש ונעשית חמותו נידון באשת איש אמר

גמ' למאמרו בו'. הקשה ריב"ן דתנן בפר"ג (לקמן דף נ.) דיש מאמר מאמר מאמר ואם עשה מאמר בזו וכזו צריכה ב' גיטין ומילה בין יבם אחד לב' יבמות בין ב' יבמין ליבמה אחת אבל יבומי אחד מעייהו לא ולרבא יתן גט למאמרו ולא לזיקתו וליבומי אידך ותירץ דלכתחלה אין לעשות כן דגזרינן גט למאמרו אטו גט לזיקתו ודוקא בדיעבד קאמר הכא רבא דהותרה אפי' היא דכיון דתו ליכא למיגזר דהאי מאמר אטו שאר מאמרות דעבמא לא גזרינן דלא שכיחי כולי האי אבל לכתחלה גזרינן משום האי מאמר גופיה:

דאידחיא מהאי ביתא לגמרי לא ב"ש. תע"ג דמהאי בבא שמעינן דאסירא אע"ג דאיתזיא כהך נפילה דלא שמעינן מבבא דלעיל דכאמר לעיל (דף ב.) מ"מ כיון דאידחיא מהאי ביתא לגמרי פשיטא דאסירא אע"ג דחזיא בהא נפילה ולעיל דקאמר טעמא דאיתזיא כהך נפילה אהאי מתניתין משום דאכתי לא אסיק אדעתיה טעמא דאידחיא מהאי ביתא:

שנשא חי ואח"כ נשא מת. (ד) תע"ג דמה האי גוונא שרו ב"ש לרה לייבומי לעיל בפ"ק (דף ח.) דכיון דלא חייל איסור אשת אח אח תנאי שלא במקום מצוה ר"ש לית ליה האי סברא דמכל מקום הרי היא אשת אחיו: **לא** פקע. ותע"ג דלא חייל איסור אחות אשה אסורה נמי הלרה לייבומי כיון דלא פקע איסור אשת אח אח כמו אילונית דאוסרת לצרתה תע"ג דאין בה אלא איסור אשת אח לחודה ות"ת לר"ש מבכתה לה אשת אח אח מן האב דפוטרת לצרתה וליחשבה בהדי ט"ו נשים בפ"ק (דף כ. ודף י.) למ"ד בפלוגתא קא מיירי וכן האי דלעיל דקתני נאסרה עליו עולמית גם היא פוטרת לצרתה וליחשבה וי"ל דהני כיון דמכח אחות אשה אסירא בכלל אחות אשה ניהו: **ונעשית** אשת איש נידון בחמותו. ואין זה מכח זיקה לאשווה דבלאו הכי מי שנתחייב ב' מיתות נידון בחמורה: איסור

מסורת הש"ס

(א) [לקמן מד.]. (ב) [לעיל י:]. (ג) [לקמן נב:]. (ד) [לעיל ב.]. (ה) [לעיל כ: וש"נ]. (ו) [לעיל ב. וש"נ]. (ז) סנהדרין פא. כריתות יד: [תוספתא סנהדרין פי"ב]. (ח) כריתות יד:, ע) [דברים כה]. (י) [רש"ס]. (כ) [דברים כה].

תורה אור השלם

1. וְנִגְּשָׁה יִבְמָתוֹ אֵלָיו לְעֵינֵי הַזְּקֵנִים וְחָלְצָה נַעְלוֹ מֵעַל רַגְלוֹ וְיָרְקָה בְּפָנָיו וְעָנְתָה וְאָמְרָה כֹּכָה יֵעָשֶׂה לְאִישׁ אֲשֶׁר לֹא יִבְנֶה אֶת בֵּית אָחִיו: דברים כה: ט

גליון הש"ס

גמ' ור"ש חיבא דנשא בת. עיין בספר המקנה לקידושין דף מז ע"ב בתוס' ד"ה פרט לב"ג:

הגהות הב"ח

(א) גמ' תניא להתיקה ושריא, נ"ב ס"פ רשיירא: (ב) רש"י ד"ה מיתלא וכו' מן היבום ולא פקע: (ג) תו"ה (בעמוד הקודם) מדרבנן ומגזה"כ ישוד דהתם לעיל מינה קרי רבא: (ד) ר"ה שנשא וכו' ואע"ג דכבי וכו' לעיל בפ"ק משום דמין וכו' תמני לה אלא במקום:

מוסף רש"י

שריך לעמוד קודם מפיהם. על פי שנים עדים, ולא מפי כתבם. יבילו בנית דין, דלא דמי לשטר שתתמוהי ביומו, דהכהן מוכיח לכי (גיטין עא.). הרי אלו. שתי נשים, חולצות. דאילו בנשר הוה פקעה זיקה קמייתא ולא הוה עלה אלא זיקת נשואי האחרון, אבל מאמר לא מפקע זיקה והויא עלה לגמ' זיקת ראשון (לעיל יב.). שנאמר ומת אחד מהם. ולא זו שתחו ב' בעליה זיקה שניהם עליה ושתיהן אסורות מדרבנן וקרא אסמכתא בעלמא, ומכילה דמתא לא מיפטרא אידך דלאו מבית אחד קאתי אחיל ולא בנשר, ולי לא עבד כה מאמר לא הואי עלה אלא זיקת ראשון והוו להו שתי יבמות ושתיהן אסורות מב' כתים ושתיהן מתייבמות (שם). שעליה זיקת יבם אחד. כגון אלא נפלה אלא פעם אחת, לו שנשאה שני ופקעה זיקה ראשונה וכשמת אין כאן אלא זיקת ייבום של שני, לו לא עשה כה מאמר ומת, אין כאן אלא זיקת ייבום ראשון, ובכאיר יש כאן זיקת ייבום של שני יבמין, שיש עליה קלת זיקה מן הראשון, דכל זמן שלא מתייבמה לא פקע זיקתה מן הראשון, ולהתה אשת השני אסורה משום דידה (לעיל יח:). ולא שעליה זיקת ב' יבמין. כגון זו שעדיין לא יצתה מזיקת יבומי כמת הראשון, דאין יבמה יוצאת מזיקתה אלא בכילה, ותוספה עליה זיקה מחמת מאמרו של שני (גיטין פב:). **מיבם לאיזו**

עין משפט נר מצוה

לד א מי' פ"ו מהלכות יבום הלכה כט עוש"ע אה"ע סימן קנד סעיף ה:
לה ב מי' פ"ו שם הל' יג עוש"ע אה"ע סימן קנה סעיף ח:
לו ג מי' פי"ד מהל' סנהדרין הלכה ד:

תוספות ישנים

נתן גט למאמרו דאותה אפילו היא ולא הוי גרושת אחיו כיון שלא נתן גט אלא להפקיע המאמר ומאמר דעבד שקליה ומצא שאילו לא היתה אשתו מעולם. ודוקא שפיכס שנתן גט למאמרו אבל נתן גט סתם אסור ליבמה לכיון שלא בנה שוב לא יבנה. תימה דאמרינן לקמן ובאמר יבמות שנפלו לפני יבם אחד ועשה מאמר בזו ומאמר בזו ונתן גט לזו וגט לזו ומלילה אחת לכולן מ"כ משמע דלא מצי ליבמה אחר הגט ואמאי לא אמרינן מה דעבד שקליה. וי"ל דלקמן מיירי שנתן הגט סתם ולא פירש למאמרו דלכתחלה לא אמרינן ליה לתת גט להפקיע המאמר. ותימה הגט. ונראה להריב"ן דדוקא שנפלו שתי יבמות גזרינן אפילו פירש שהגט להפקיע בעבור המאמר אסור אפילו לא סתם. אבל הכא דליכא אלא יבמה אחת היא שפיכס כדיעבד שהגט להפקיע המאמר הותרה ליבם. ולא גזרינן מידי כיון דליכא אחרת בהדה: ביצר מ"ר יוסי נדון בזיקה (שביה) (הראשונה) הבאה עליו חמותו וכו' ומייתי מהא דקאמר אשת איש ונעשית חמותו נדון בשאשת איש דאי אסור חל על איסור היה נידון בחמותו בחמורה אבל לא מייתי מחמותו ונעשית אשת איש הדנין בחמותו דאמר' אסור חל על איסור מ"מ נדון בחמותו דהא בתרי קטלי לא קטלן ליה וא"כ נידון בחמותו:

Torah-Box.com
diffusion du judaïsme aux francophones
Tél. FR : 01.80.91.62.91 - Tél. ISR : 077.466.03.32 - contact@torah-box.com